

نام و نام خانوادگی:
 مقطع و رشته: متوسطه دوم
 دوازدهم انسانی
 نام پدر:
 شماره داوطلب:
 تعداد صفحه سؤال: ۶ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
 اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
 دبیرستان غیردولتی پسرانه سرای دانش واحد حافظ
 آزمون میان ترم اول سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

نام درس: علوم و فنون دوازدهم انسانی
 نام دبیر: آقای نورانی
 تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۶
 ساعت امتحان: ۱۰ صبح
 مدت امتحان: ۷۰ دقیقه

ردیف	سؤالات	نوع								
	<p>تاریخ ادبیات (۱/۵ نمره)</p> <p>۱- یک اثر از ملک الشعراء بهار نام ببرید .</p> <p>۲ - کدام یک از جمله های زیر درست است ؟</p> <p>الف) « فتحعلی خان صبا ی کاشانی » ، پرچمدار بازگشت ادبی است .</p> <p>ب) « میرزاده عشقی » پرچمدار دوره بازگشت است .</p> <p>۳- کدام یک از عوامل زیر بر ادبیات عصر بیداری مؤثر نبود ؟</p> <p>الف) رواج صنعت چاپ و روزنامه نویسی</p> <p>ب) تأسیس مدرسه دارالفنون</p> <p>ج) کوشش عباس میرزا در روی آوردن به دانش و فنون نوین</p> <p>د) عدم توجه روشنفکران به شعر و شاعری</p> <p>۴- متن زیر چه کسی را معرفی می کند ؟ « در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت . در طنز ، هجو و هزل چیره دست بود در شعر وی اگر چه اندیشه های نوگرایانه وجود دارد ، ولی جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی او ، مانع از آن می شود که در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار گیرد. »</p> <p>۵- هر یک از آثار در ستون « الف » به کدام یک از پدید آورندگان آن در ستون « ب » مربوط است . (یک مورد در گزینه « ب » اضافی است .</p>	الف								
	<table border="1"> <tr> <td>الف</td> <td>ب</td> </tr> <tr> <td>الف) تاریخ بیداری ایرانیان</td> <td>دهخدا</td> </tr> <tr> <td>ب) لغت نامه</td> <td>ناظم الاسلام کرمانی</td> </tr> <tr> <td></td> <td>احمد محمود</td> </tr> </table>	الف	ب	الف) تاریخ بیداری ایرانیان	دهخدا	ب) لغت نامه	ناظم الاسلام کرمانی		احمد محمود	
الف	ب									
الف) تاریخ بیداری ایرانیان	دهخدا									
ب) لغت نامه	ناظم الاسلام کرمانی									
	احمد محمود									
	<p>سبک شناسی (۱/۵ نمره)</p> <p>۶- کدام یک از واژه های داخل کمانک درست است ؟</p> <p>الف) از بارزترین شاخصه های زبان شعر عصر بیداری (سادگی ، پیچیدگی) است .</p> <p>ب) از شاخه های ارزنده ای که در نثر عصر بیداری چشم نواز است (طنز سیاسی ، اجتماعی) ، (طنز اخلاقی) است .</p> <p>ج) شاعری که با استفاده از واژه ها و اصطلاحات موسیقی عامیانه شعر می سرود (ادیب الممالک فراهانی ، عارف قزوینی) بود .</p>	ب								

۷- در جاهای خالی واژگان مناسب بنویسید.

الف) نگرش شاعران و نویسندگان در شعر مشروطه، از کلی نگری و ذهنیت گرایبی به جزئی نگری و تغییر پیدا کرد.

ب) «نثر فارسی» حتی پیشتر از «شعر فارسی» در دوره بیداری، قید و بندهای نثر را کنار می گذارد.

۸- یکی از درون مایه های مشترک « شعر » و « نثر » عصر بیداری را بنویسید

موسیقی شعر (۵نمره)

۹- برای هر یک از ابیات زیر، یکی از وزن های داخل کمانک را انتخاب کنید. « همسان - ناهمسان - دو لختی »

الف) پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی گوش کشیده است از آن گوش به من نمی کند

ب) نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری کز آن جانب که او باشد، صبا عنبر فشان آید

ج) در دام فتاده آهویی چند محکم شده دست و پای در بند

۱۰- با تقطیع بیت « به حسن خُلق و وفا کس به یار ما نرسد تو را در این سخن انکار کار ما نرسد »

الف) پایه های آوایی آن را مشخص کنید.

ب) نشانه های هجایی آن را بنویسید.

ج) وزن این بیت چیست؟

۱۱- کدام یک از کلمات «تک هجایی» زیر، ممکن است در صورت اضافه شدن به کلمه ی دیگری «کوتاه» می شود؟

الف) دو ب) سو ج) جو د) مو

۱۲- بیت اختیار وزنی: «دعای صبح و آه شب کلید گنج مقصود است بدین راه و روش می رو که با دلدار پیوندی» را

بنویسید.

الف) کدام اختیار زبانی به کاررفته است؟

ب) هجای پایانی مصراع دوم را بنویسید.

۱۳- با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید.

« نه مرد صدمه عشقی ز سر حد هوس بگذر هوای سیر دریا داری از ساحل تماشا کن »

الف) اختیار «زبانی» مصراع اول را مشخص کنید.

ب) در مصراع دوم بیت کدام اختیار «زبانی» به کار رفته است؟

نام و نام خانوادگی:
مقطع و رشته: دوازدهم انسانی
نام پد:
شماره داوطلب:
تعداد صفحه سؤال: ۶ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
دبیرستان غیردولتی پسرانه سرای دانش واحد حافظ
آزمون میان ترم اول سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

نام درس: علوم و فنون دوازدهم انسانی
نام دبیر: آقای نورانی
تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۶
ساعت امتحان: ۱۰ صبح
مدت امتحان: ۷۰ دقیقه

۱۴- برای بیت زیر کدام وزن ، « ترجیح » دارد .

« دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند از گوشه ی بامی که پریدیم ، پریدیم »

الف (مستفعل مستفعل مستفعل مستف) ب) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

زیبایی شناسی (۵ نمره)

۱۵- در هریک از بیت های گروه « الف » کدام آرایه ادبی گروه « ب » به کار رفته است ؟ (قسمت « ب » یک مورد اضافه است).

« ب »	« الف »
۱- تضاد	الف) هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای؟ ب) جز این نگویم شاها که رودکی گوید ج) هر خازنی به گنج امانت امین نبود د) تا ز باغ خاطرت گل های شادی بشکفتد
۲- تضمین	من در میان جمع و دلم جای دیگر است خدای چشم بد از ملک تو بگرداند
۳- متناقض نما	این قرعه را کشید مشیت به نام ما
۴- تلمیح	هر چه در دل تخم کین داری، به زیر خاک کن
۵- لف و نشر	

۱۶- بیت زیر به چه داستانی « تلمیح » دارد ؟

« گفت آن یار کزو گشت سر دار بلند جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد »

۱۷- کدام یک از عبارات های زیر درست و کدام نادرست است ؟

الف (در بیت : حافظ از جور تو ، حاشا که بگرداند روی « من از آن روز که در بند توام ، آزادم » آرایه ی « تضمین » به کار رفته است ؟

ب (در بیت : « سر من مست جمالت دل من خام خیالت گوهر دیده نثار کف دریای تو دارد » آرایه ی « متناقض نما » به کار رفته است .

۱۸- با توجه به ابیات زیر، به پرسش ها پاسخ دهید .

۱- منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش من انس به سرو و گل و بادام گرفتم

۲- روی و چشمی دارم اندر مهر او کاین گوهر می ریزد آن زر می زند

الف (در کدام بیت « لف و نشر نا مرتب » (مشوش) به کار رفته است ؟

ب (در چه صورتی « لف و نشر » نا مرتب (مشوش) ایجاد می شود ؟

ج) به غیر از لف و نشر چه آرایه مشترکی در این بیت به کار رفته است ؟

	<p>۱۹- در ابیات زیر درستی و نادرستی پاسخ ها را مشخص سازید .</p> <p>الف) «این قصهٔ عجب شنو از بخت و ازگون ما را بکشت یار به انفاس عیسوی « متناقض نما وجود ندارد .</p> <p>ب (بیت :«دل مست جام وحدت ، حاجت به ذکر لب نیست لا تقربوا الصلاه و انتم السکاری « تضمین دارد.</p> <p>ج (بیت «موج ز خود رفته ای تیز خرامید و گفت : هستم اگر می روم ، گر نروم نیستم «تضاد دارد .</p> <p>۲۰- در کدام یک از ابیات زیر آرایه ی « تضاد » وجود دارد؟</p> <p>الف (فلک در خاک می غلتید از شرم سرافرازی اگر می دید معراج ز پا افتادن ما را</p> <p>ب (اینکه گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع</p> <p>ج (من از آن روز که در بند توام آزادم پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم</p> <p>د (چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش هیچ دانا زین معمار جهان آگاه نیست</p>	
	<p>نقد و تحلیل نظم و نثر (۳ نمره)</p> <p>۲۱- ویژگی فکری شعر « عارف قزوینی » را در ابیات زیر بنویسید .</p> <p>« ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس ، همچو من است »</p> <p>« جامه ای کاو نشود غرق به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است »</p> <p>۲۲- شاخص ترین درونمایه های شعر عصر بیداری را نام برده و هر یک را کوتاه تحلیل کنید .</p> <p>۲۳- در عصر مشروطه دلیل رویکرد نویسندگان به رمان های تاریخی چه بود؟</p> <p>۲۴- با توجه به سروده ی زیر از « سلمان هراتی »، شاعر انقلاب اسلامی، به پرسش های مربوط به آن پاسخ دهید .</p> <p>۱- «دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ امروز خورشید در دشت ، آینه دار من و تو »</p> <p>۲- «این فصل ، فصل من و توست ، فصل شکوفایی ما برخیز با گل بخوانیم اینک بهار من و تو »</p> <p>الف (دو ویژگی « ادبی » بیت یک را بنویسید .</p> <p>ب (دو ویژگی « زبانی » بیت دو چیست ؟</p>	<p>۵</p>

نام درس: علوم و فنون دوازدهم انسانی

نام دبیر: آقای نورانی
تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۶
ساعت امتحان: ۱۰ صبح
مدت امتحان: ۷۰ دقیقه

جمهوری اسلامی ایران
اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
دبیرستان غیردولتی پسرانه سرای دانش واحد حافظ
آزمون میان ترم اول سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

نام و نام خانوادگی:
مقطع و رشته: دوازدهم انسانی
نام پدر:
شماره داوطلب:
تعداد صفحه سؤال: ۶ صفحه

۲۵- در جاهای خالی کلمات مناسب بنویسید .

الف (بیت زیر نمونه ای از اشعار سید اشرف الدین گیلانی « نسیم شمال » است .

« غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم

ب (..... از عوامل موثر در رشد و آگاهی و تحول اندیشه ایرانیان در سال های قبل از مشروطه بود .

۲۶- آشنایی با طبع فرخی را شکوفا ساخت .

۲۷- متن زیر از کتاب « چرند و پرند » نوشته دهخدا است ؛ دو ویژگی «زبانی» دوره «بیداری» آن را بنویسید .

« باری ، چه دردسر بدهم ؟ آن قدر گفت وگفت و گفت تا ما را به این کار وا داشت . حالا که می بیند آن روی کار بالاست ،

دست و پایش را گم کرده ، تمام آن حرف ها یادش رفته . تا به یک ژاندارم چشمش می افتد ، رنگش می پرد .

هی می گوید : امان از هم نشین بد . »

۲۸- واژه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید .

الف (به این نوع ادبیات که گویای اوضاع سیاسی ، اجتماعی ، اقتصادی و فرهنگی روزگار است ،

ادبیات یا می گویند .

ب (شاعران دوره بازگشت به سبب جامعه و سستی و رخوت حاکم بر ادبیات ، به پیروی از اسلوب های

کهن پرداختند .

۲۹- در بیت « ندیده بازی چوگان او کسی در خواب که گوی او دل سرگشته است و چوگان زلف »

اختیار شاعری زبانی « تغییر کمیت مصوت ها » در کدام قسمت آن به کاررفته است ؟

۳۰- وزن بیت: « درد عشقی کشیده ام که میرس زهر هجری چشیده ام که میرس » را بنویسید .

الف (فاعلاتن مفاعلهن فعلن ب) مفتعلن فاعلاتن فع

۳۱- نام « بحر » بیت زیر را بنویسید .

« روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد چرخ بازیگر از این بازیچه ها بسیار دارد »

۳۲- دو تفاوت « قالب » شعر زیر را با اشعار « سنتی » بنویسید .

« و به آنان گفتم / هر که در حافظه چوب ببیند باغی ، / صورتش در وزش بیشه شور ابدی خواهد ماند . / هر که با مرغ هوا دوست شود ، / خوابش آرام ترین خواب جهان خواهد ماند . »

۳۳- با ذکر یک دلیل ثابت کنید در بیت زیر آرایه « متناقض نما » به کاررفته است .
« ز کوی یار می آید نسیم باد نروزی
از این باد ار مدد خواهی، چراغ دل بر افروزی »

۳۴- آرایه مناسب هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید .

الف (بی مهر رخت روز مرا نور نمانده است / وز عمر مرا جز شب دیجور نمانده است) (اسلوب معادله - تناسب)
ب (گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ / نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا) (تلمیح - تشبیه)

۳۵- چگونه به آرایه « لف و نشر » در بیت زیر پی می برید ؟
« منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش / من انس به سرو و گل و بادام ندارم »

۳۶- برای هر یک از ابیات زیر یک آرایه ادبی بنویسید .

الف (عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را

ب (رسم بد عهدی ایام چو دید ابر بهار / گریه اش بر سمن و سنبل و نسرين آمد

۳۷- دو ویژگی سطح « فکری » ابیات زیر را بنویسید .

« از مُلک ادب حکم گزاران همه رفتند / شو بار سفر بند که یاران همه رفتند

یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران / تنها به قفس ماند ، و هزاران همه رفتند

۳۸- شعر زیر از « ملک الشعرا بهار » است ؛ دو ویژگی شعری این شاعر را بنویسید .

« یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران / تنها به قفس مانده هزاران همه رفتند »

« داغ است دل لاله و نیلی بر سرو / کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند »

۳۹- کدام یک از عبارات های زیر ویژگی « ادبی » و کدام یک ویژگی « زبانی » شعر ادبیات معاصر است ؟

الف (لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است .

ب (صور خیال جدید و نو هستند و تکرار تصاویر شاعران دوره قبل نیستند .

۴۰- وزن بیت زیر از تکرار چهار بار پدید آمده است .

« مرا چشمیست خون افشان ز دست آن کمان ابرو / جهان بس فتنه خواهد شد از آن چشم و از آن ابرو » فرجامتان نیک باد

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
 دبیرستان غیر دولتی پسرانه سرای دانش واحد حافظ
کلید سؤالات میان ترم اول سال تمصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

نام درس: علوم و فنون دوازدهم
 نام دبیر: آقای نورانی
 تاریخ امتحان: / / ۱۴۰۰
 ساعت امتحان: صبح / عصر
 مدت امتحان: دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	تاریخ احزاب سیاسی / سبک شناسی / تاریخ تطور و...	
۲	الف	
۳	د	
۴	ایرج میرزا	
۵	الف (ناظم الاسلام ب) دهخدا	
۶	الف (سادگی ب) سیاسی - اجتماعی	
۷	الف (عینی گرایی ب) مصنوع و فنی	
۸	آزادی - مبارزه با استبداد و...	
۹	دو لختی - همسان - نا همسان	
۱۰	« ب / حس / ن / خُل / ق / او / ف / ا / ک / س / ب / ا / یا / ر / ا / ما / ن / ا / ر / ا / س / د ت / ا / ر / ا / د / ر / ی / ن / س / ا / خ / ا / ن / ک / ا / ر / ا / ک / ا / ر / ا / م / ا / ن / ا / ر / ا / س / د » مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن	
۱۱	ب (سو	
۱۲	الف) حذف همزه ب (هجای بلند	
۱۳	الف (تبدیل هجای کوتاه به بلند ب) تغییر کمیت	
۱۴	الف	
۱۵	تناقض - تضمین - تلمیح - تضاد	
۱۶	تلمیح به داستان منصور حلاج	
۱۷	ص - غ	
۱۸	مرتب - نامرتب	
۱۹	ص - ص - ص	
۲۰	ب	
۲۱	وطن دوستی و ایثار گری در راه وطن -	
۲۲	آزادی - وطن - قانون - مردم - تعلیم و تربیت و دانش نوین	
۲۳	به دلیل مباحث سیاسی و باز خواست های گوناگون	
۲۴	مجاز - استعاره - تناسب و تضاد // کوتاهی جمله - واژه فارسی / صراحت بیان و...	

		الف) انتقادی (ب) فن ترجمه	۲۵
		سعدی	۲۶
		محاوره ای - عامیانه -	۲۷
		الف) بیداری یا مشروطه - ب) فقر فرهنگی جامعه و رخوت و سستی حاکم بر ادبیات	۲۸
		ندیده بازی چوگان	۲۹
		الف	۳۰
		فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن	۳۱
		کوتاه و بلند بودن - مشخص نبودن جای قافیه	۳۲
		باد خاموش کننده چراغ است نه روشن کننده	۳۳
		الف) اسلوب معادله (ب) تلمیح	۳۴
		قد و رخ و چشمش لف ها سرو و گل و بادام نشرها «	۳۵
		الف) اسلوب معادله (ب) حسن تعلیل	۳۶
		حسرت خوردن به خاطر از دست رفتن اندیشمندان	۳۷
		کلمات ساده و مفرد - کوتاهی جملات و ..	۳۸
		الف) (زبانی (ب) ادبی	۳۹
		مفاعیلن	۴۰